

EDUKACYJNA WARTOŚĆ DODANA

Efektywny nauczyciel, to znaczy kto?

Znaczenie czynników związanych z nauczycielem i nauczaniem dla wyników egzaminów w kontekście badania trafności EWD

Maciej Koniewski

maciej.koniewski@uj.edu.pl

Warszawa, 17.06.2013

1

uczeń i rodzina

2

klasa

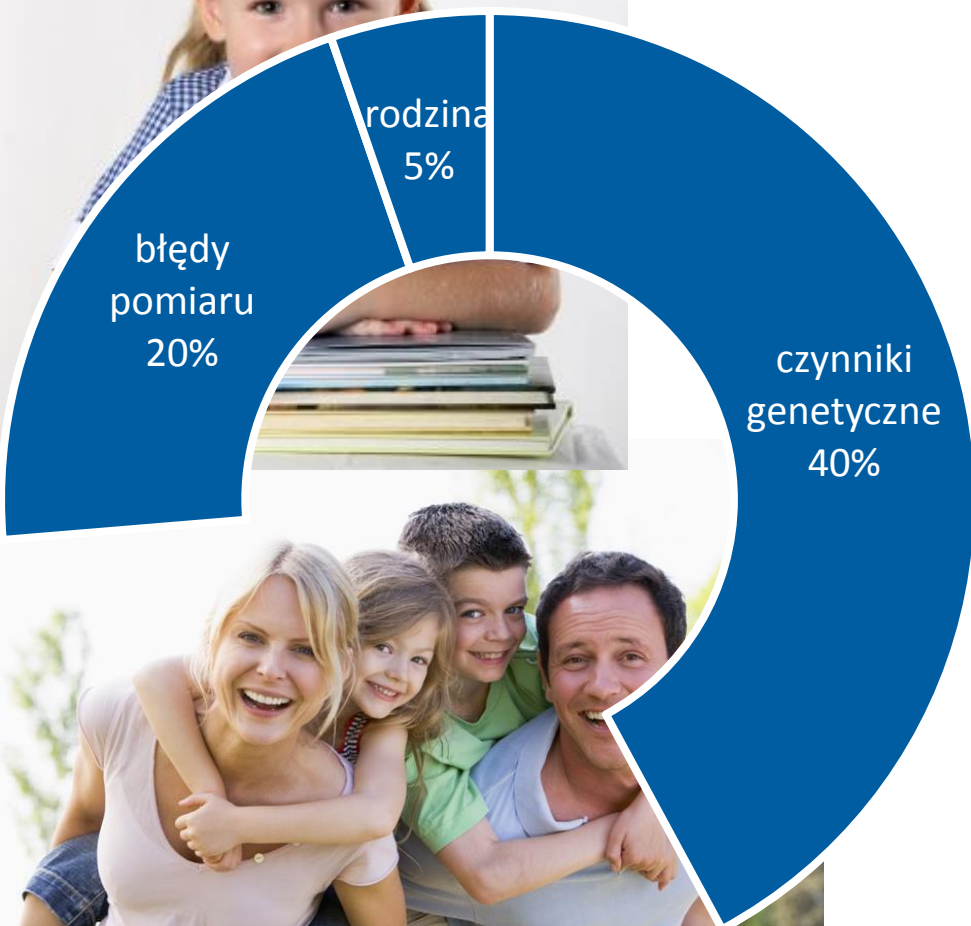
3

szkoła

1 uczeń i rodzina

na te czynniki politycy i pracownicy systemu oświaty raczej nie mają wpływu

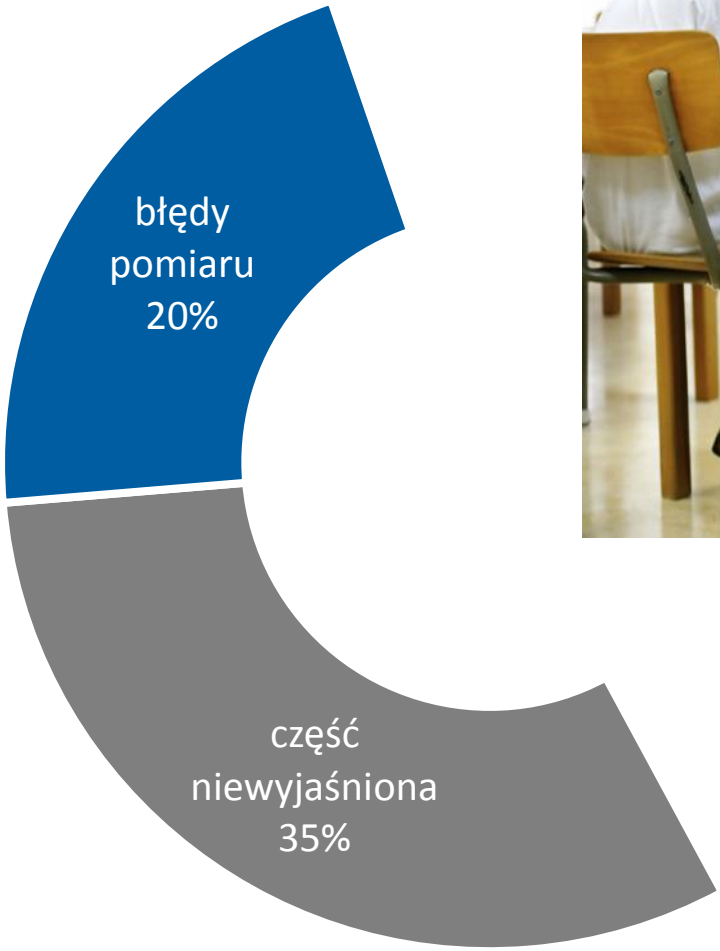
na te czynniki politycy i pracownicy systemu oświaty mają wpływ

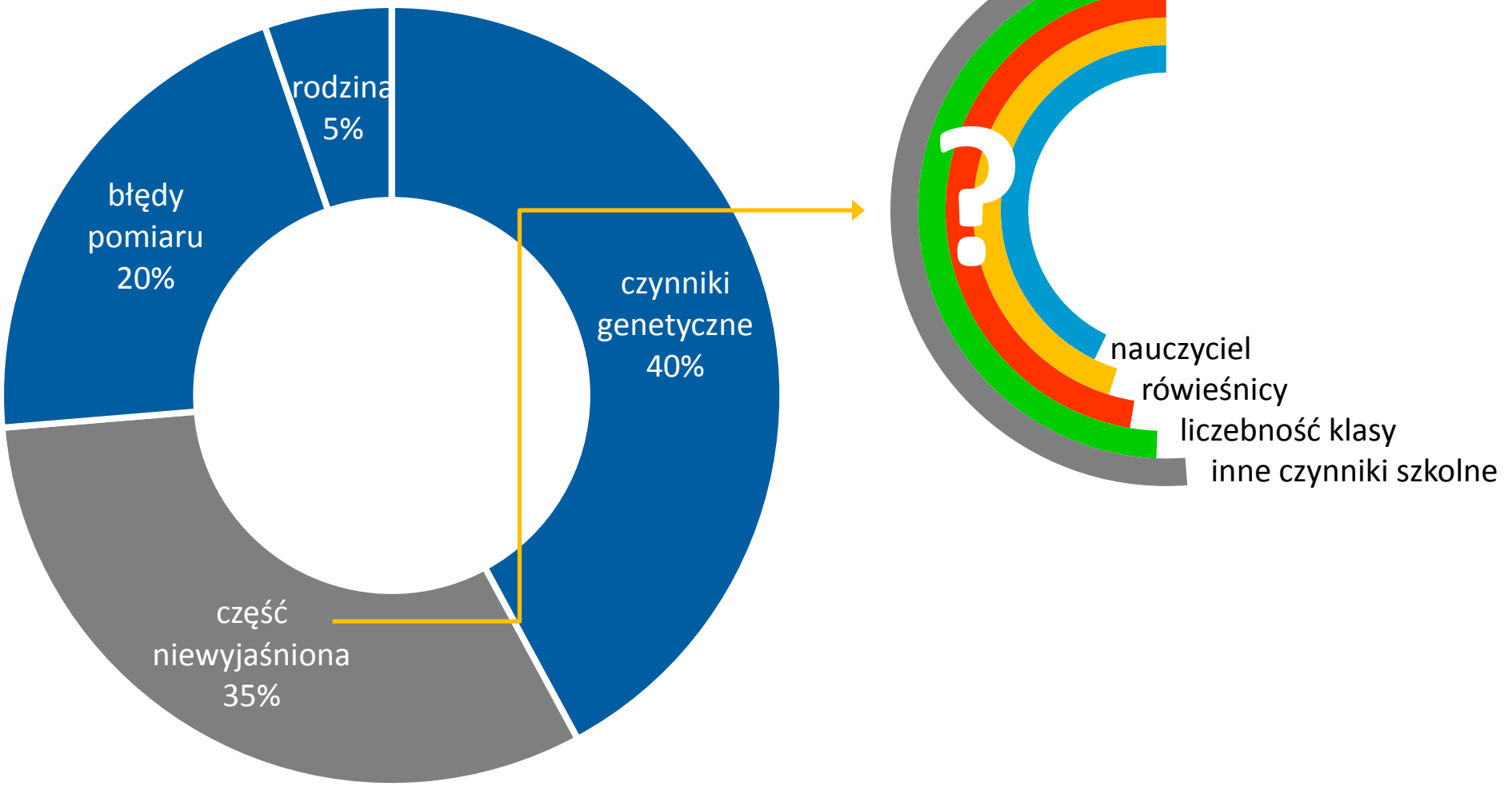

2 klasa

3 szkoła

efektywność nauczycieli jest najważniejszym na poziomie klasy / szkoły determinantem wyników uczniów

Najbardziej obiecująca w wyjaśnianiu wyników uczniów, jest efektywność nauczycieli (Sanders i Rivers, 1996; Sanders, Wright i Horn, 1997; Hanushek, 1997; Jordan, Mendro i Weerasinghe, 1997; Rivkin, Hanushek i Kain, 2005; Akiba, LeTendre i Scribner, 2007; Taylor i in., 2010).

Jeśli chcemy naprawiać coś w edukacji, to najważniejszym tematem powinny stać się umiejętności nauczycielskie (Hanushek, 1997; Akiba, LeTendre i Scribner, 2007).

Wariancja w wynikach uczniów powodowana osobą nauczyciela ma znaczenie (Hattie, 2009).

Efektywny nauczyciel ma większy wpływ na procesy uczenia, niż jakiegokolwiek inne czynniki kontrolowane przez system szkolny (Wright, Horn i Sanders, 1997; Rivkin, Hanushek i Kain, 2005).

ale... nie wiadomo za pomocą jakich cech nauczyciela i / lub jego pracy wyjaśnić zróżnicowanie efektywności

„Powszechnie akceptuje się fakt, że nauczyciele różnią się w efektywności, jednak dostępne dowody empiryczne są słabe”

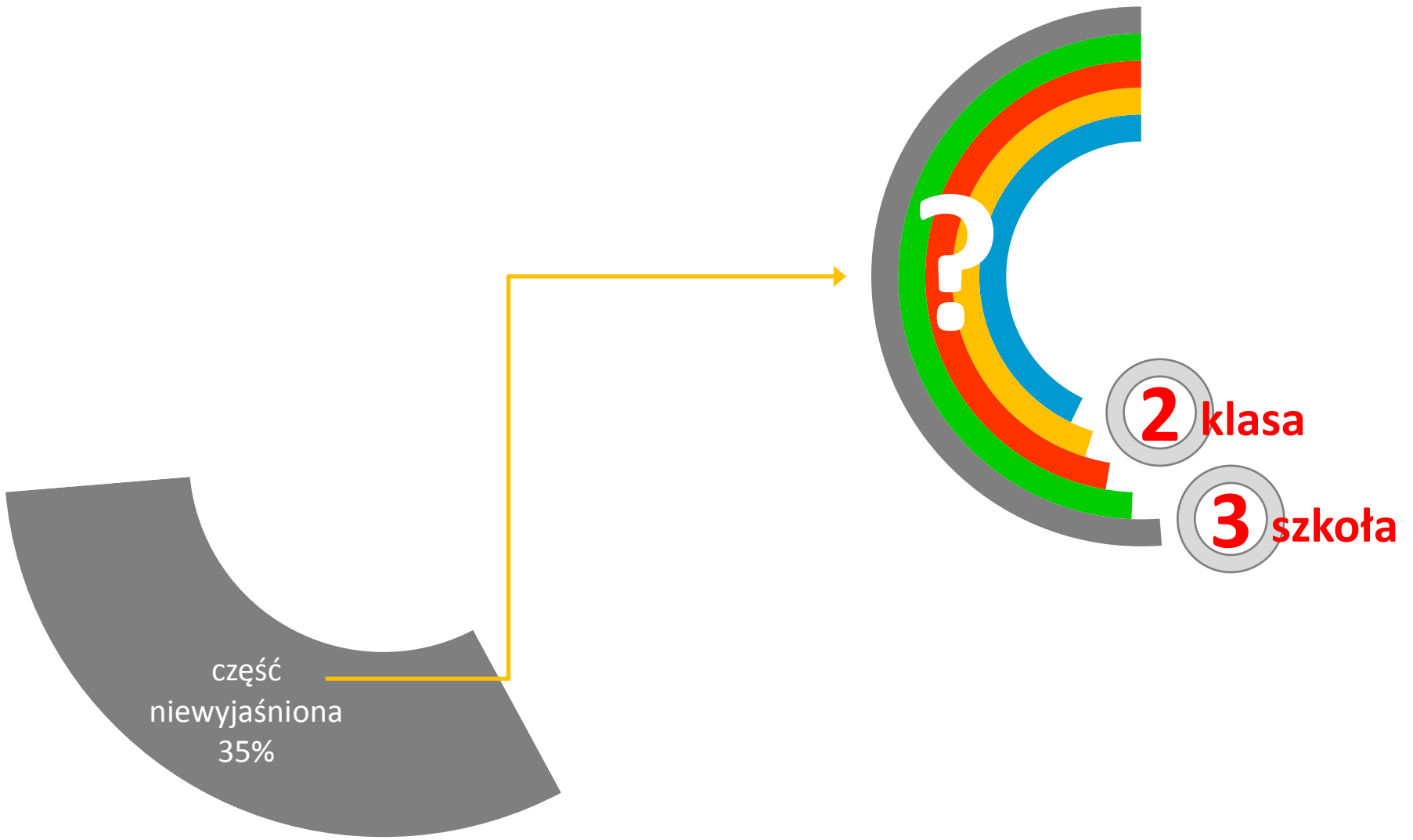
(Nye, Konstantopoulos i Hedges, 2004).

„Mała liczba empirycznych dowodów roli nauczyciela w determinowaniu osiągnięć szkolnych oraz przyszłego sukcesu akademickiego i sukcesu na rynku pracy, może prowadzić do wniosku, że rodzice i uczniowie przeceniają rolę nauczyciela lub też, że mierzalne charakterystyki nauczyciela wyjaśniają niewiele prawdziwej wariacji w efektywności nauczycieli”

Rivkin, Hanushek i Kain (2005).

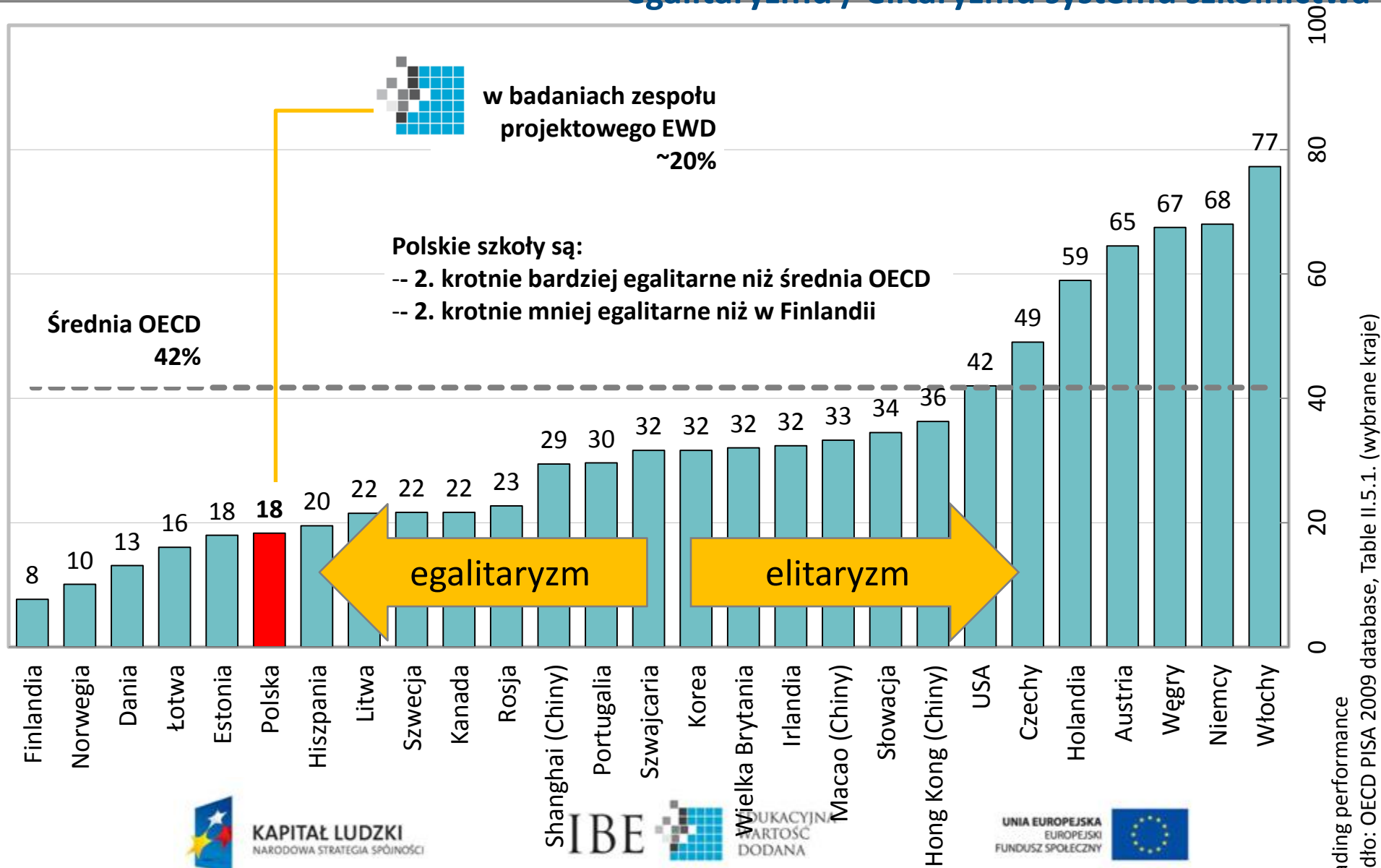

ile zmienności wyników uczniów wyjaśniają czynniki klasowe i szkolne?

procent wariacji międzyszkolnej jako miara stopnia egalitaryzmu / elitaryzmu systemu szkolnictwa

w badaniach IBE
~20%

2 klasa

3 szkoła

	mat	pol
2 klasa	12-14%	9-12%
3 szkoła	7-9%	8%

silniejszy efekt nauczyciela
w nauczaniu matematyki

wg konwencji przyjętej
w literaturze, wariację
międzyklasową można
interpretować jako
efekt nauczyciela

część
niewyjaśniona
35%

2 klasa

3 szkoła

	mat	pol
2 klasa	12-14%	9-12%
3 szkoła	7-9%	8%

	mat	pol
	6-7%	4-9%
	5-6%	3-5%

przy kontroli wcześniejszych wyników ucznia, inteligencji, zmiennych statusowych, efekt nauczyciela jest niższy, jednak wciąż ważny

literatura światowa**badania zespołu projektowego EWD**

poziom wiedzy przedmiotowej – problem z małą wariacją; generalnie pozytywny jednak niewielki efekt łatwiejszy do zaobserwowania w nauczaniu matematyki, niż innych przedmiotów

problem z małą wariacją; zaobserwowany istotny pozytywny efekt formalnego wykształcenia w nauczaniu matematyki

staż zawodowy – nie zawsze istotny pozytywny efekt; najbardziej efektywni nauczyciele po 5 latach stażu

nieistotny czynnik

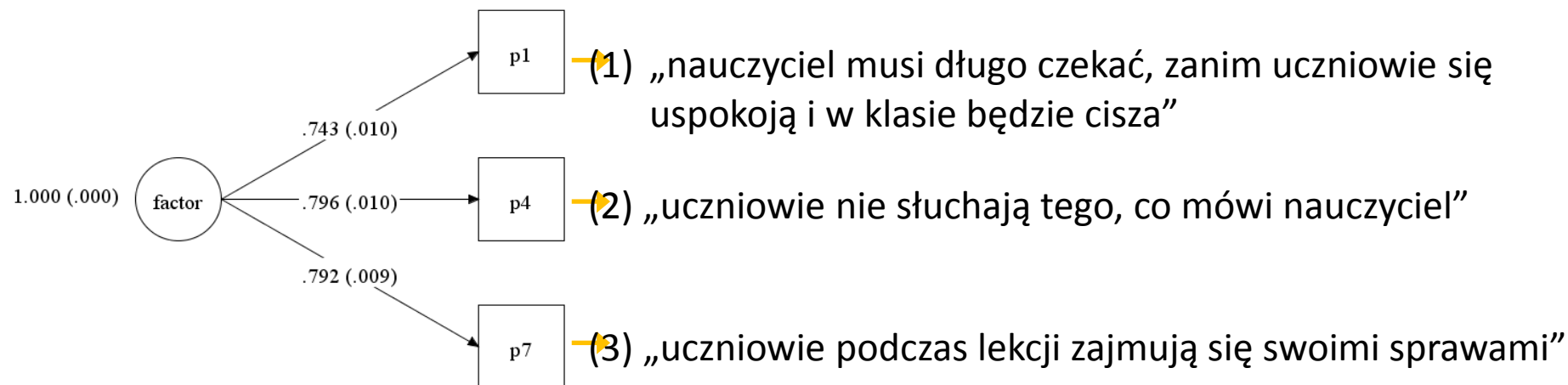
doskonalenie zawodowe – pozytywny efekt w przypadku kursów z zakresu instruktażu i dydaktyki przedmiotowej

nieistotny czynnik (kursy kwalifikacyjne, doskonalące); w nauczaniu matematyki istotny negatywny efekt uczestnictwa w szkoleniowych radach pedagogicznych

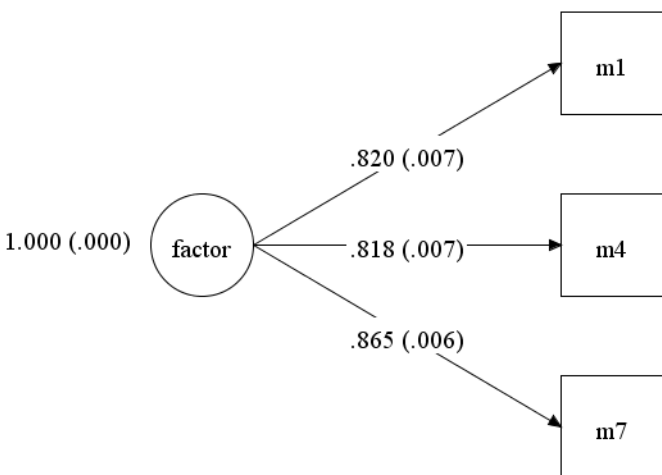
--

stopień awansu zawodowego – nieistotny czynnik

ale... skala „autorytet nauczyciela / utrzymanie dyscypliny”

Uczniowie odpowiadali na 4-punktowej skali: 1-„na każdej lekcji”, 2-„na większości lekcji”, 3-„czasami”, 4-„nigdy lub prawie nigdy”.

nauczyciele potrafiący utrzymać dyscyplinę na lekcjach, zaciekać tematem uczniów i zająć ich uwagę, przyczyniają się do podniesienia wyników egzaminacyjnych uczniów średnio o 2,51 pkt. (0,167 odch. std.) z matematyki oraz 2,11 pkt. (0,141 odch. std.) z języka polskiego

Źródło: <http://www.stepitupqueen.com>

Dziękuję za uwagę

Maciej Koniewski
maciej.koniewski@uj.edu.pl